

Zmiana myślenia i zmiana działania - jak wpływa na zmianę systemu?

Regina Bisikiewicz

Leadership Management Polska sp. z o.o.

Aby wdrożenie innowacyjnego modelu Centrum Zdrowia Psychicznego (dalej: CZP) przyniosło oczekiwane rezultaty, potrzebne jest duże zaangażowanie i współpraca wszystkich interesariuszy tego procesu, a także **otwarcie się na zmiany**. Z doświadczenia wiemy, że wdrożenie każdej systemowej zmiany jest **procesem długotrwałym**, przebiegającym **wg określonych etapów** i obejmującym swym zasięgiem **wszystkie podmioty, ich pracowników i klientów (pacjentów), a także społeczność lokalną**.

Bazując na doświadczeniach zebranych w kilku międzynarodowych projektach wiemy, że wdrożenie Modelu CZP wymaga **zmiany istniejących paradygmatów** w zakresie:

1. myślenia o człowieku i procesie zdrowienia
2. sposobu świadczenia usług zdrowotnych
3. funkcjonowania systemu zdrowia psychicznego i oparcia społecznego na konkretnym obszarze (powiat, dzielnica dużego miasta)

ad 1. **Najważniejszy jest człowiek** – jego historia życia, indywidualne potrzeby, rodzina i sieć społeczna jako zasoby do zdrowienia; przenosimy uwagę z *procesu chorowania* na *proces zdrowienia*.

ad 2. **System usług zdrowotnych jest zorientowany na wczesny kontakt z osobą potrzebującą pomocy**, co daje możliwość „uchwycenia” choroby na jej wczesnym etapie, stworzenia relacji terapeutycznej, odpowiedzi na indywidualne potrzeby osoby, włączenie rodziny i sieci społecznej w proces zdrowienia; hospitalizacja jest formą pomocy, wykorzystywaną w tylko sytuacji, gdy inne formy nie są skuteczne.

ad 3. **System usług zdrowotnych jest skoordynowany z usługami społecznymi i przejmuje odpowiedzialność za mieszkańców konkretnego obszaru** (powiat, dzielnica dużego miasta), co sprzyja włączeniu społecznemu i powrotowi na rynek pracy klientów (pacjentów), a w rezultacie przejęciu kontroli nad swoim życiem i usamodzielnieniu; z roli *“pasywnego biorcy świadczeń”* osoby te stają się *“aktywnymi uczestnikami procesu zdrowienia”*.

Warto dodać, że w okresie 2018 - 2021 nasz zespół uczestniczył w projekcie “Deinstytucjonalizacja szansą na dobrą zmianę”, uznanym przez Komisję Europejską za flagowy projekt Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER). Współpracując z trzema partnerami zagranicznymi:

- WHO Collaborative Training and Research Center we Włoszech
- International Mental Health Collaborative Network (IMHCN) w Wielkiej Brytanii,
- European Association of Service Providers for People with Disabilities (EASPD)

stworzyliśmy moduł **Zarządzanie zmianą** oraz program rozwoju kompetencji menedżerskich i przywódczych kluczowych osób w ŚCZP - m.in. w Wieliczce i w Nowym Targu.